

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Dominica Tertia Post Pentecosten. Quis ex vobis homo qui habet centum oves, & si perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto, & vadit, &c. Luc. cap. 15. Argumentum. ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Humilitas magna dispositio est ad sacram Synaxim. In Levitico hac fuit Dei iussio: Omne oblatio, qua offertur Domino, abique fermento fiat. Propter tumiditatem, quam efficit, verba sunt Philonis, aqua figurato precepto ne quis elatus ad altare accedat, tumidus fastu atque arrogantia, caveat insidiatricem superbiam. Edeni pauperes, & satura-

buntur. Qui sunt hi pauperes? humiles respondeat Hugo: Qui sunt isti pauperes, nisi homines tales sitis vos, & digni eritis hac coena, in qua aliquid caelestis beatitudinis habebitis, divinis corporalibus, ac spiritualibus affluetis, intellectus vester illustrabitur, Deum in hac cognoscetis, & illo in futuro fruamini.

DOMINICA TERTIA POST PENTECOSTEN.

Quis ex vobis homo qui habet centum oves, & si perdidit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto, & vadit, & vadit, &c. Luc. cap. 15.

ARGUMENTUM.

Perseverantia in bonis operibus commendatur, nam sine perseverantia nulla sunt, & quotidie in virtutibus proficiendum est, quantumvis aliquis diu vixerit.

EX serenitate aurorae saepius qualis futurus sit dies, augurari possumus: Pro ut vernans Aprilis florentes arbores exhibet, talis copia in autumno futura cognoscitur. Ex primis annis vitae vitalis progressus bonitas iudicatur. A Principii qualitate, conditio finis deducitur. Principium in utraque re maximum est, ait Plato, & rationem dat Aristoteles: Quia plurimum valet ad id, quod ex eo sequitur. Et lex, iurium est spectandum. Hinc Latinus in vetus verbum abiit: Dimidium facti, qui bene coepit habet. Sed quid bene rem agredi, si bene coepit non perficiatur, prodicitur: Omitto, Spiritus Sanctus calamo divi Gregorii Pontificis didicit, necesse est, ut unusquisque struere in eo, quod incipit, perseveret, atque usque ad finem operis, in ea qua inchoavit intentione permaneat. Ad divus Cyprianus, Docet graves viros, semel super Peram robustam solida stabilitate fundatos non dico aura levit, sed nec vento, nec turbine commoveri. Et sanctus Chrysostomus Semper stare. Et xxv. quam eccidisse, alvum est, atq. admirabile: ut Archiepiscopus Valentinus. Nulla vos speritas instaurari deterrere ab incipio: per se curate instaurari solentur incipit in fine, labor in probus virtutis vincit.

Quid Agricole inculto molestiti dare hinc, ac laboribus temporis rigidissimi subici possit, si postea restant aureis spicis, dum generosi aurige, lucidissimi planetae autem coelum per aridos campos fetidissimi Leonis vehunt. Sicut non cernat? vel: quid enim juvet, si astate collidissima, & molissimam omnes labores in vili habeat, difficultates devertit, ac proprio sudore aridam terram irrigare delectatur, dum curvis aduncâ falce exercitus campulstis matorum spicarum demetit, si postea in horreo eos non videt in acervum collatos? Non potest, dicit Beatus Laurentius Justinianus, accipere agricolam fructum, & gratia nisi in agro labore melle, in arva arduum, & Solis pro separatione palmarum a grano percurram, & perierit pariter, sic neque nisi ad mercedem operis fructum persequerimur. Pugil genitosus quatuordecim quo ad metam velocem cui suam pellat, si in medio stadii histat, per minimum non merebitur. Ita quidem bonum agitur, si ante vixit & terminatus non peritatur, quia frustra voluciter currit, qui prius quam ad metam venerit desinet. Nulla operatiois tuae parvitate consistit, quando scimus, quod sapiens Iovianus consistit in incipit, persequitur, &c.

Plato. Arist. L. Pomp. leg. secun. ff. de neg. gest. S. Greg. S. Cyr. lib. 4. c. 2. S. Ioan. Chrysol. hom. 77. B. Thom. de villa conc. 2. de vij. tit. f. 167.

de hisse. Tolo se les va en comien co, en tomar, y dexte. Nec operibus infensior est hostis quam tacere, sed non proficere. Solum non perseverasse amississe coronam.

2. Servator noster, ut nos ad perseverantiam vocaret, in hodierno Evangelio duas parabolas, namque de pastore perditam ovem querente, atque de femina, quae donum invenit, ut gemmam amissam inveniat, proponit. Non cessant ambo, sed perseverant, donec inveniant, ac intentum assequantur. Per hoc Filius Dei persuadere, ut ego demonstrare similitur, in bonis, ac sanctis operibus non satis esse incipere, prosequi, sed & perseverantiam usque in finem vite donec inveniam volo. Et quia N. video a vestra comitate tantum silentio mihi favendi jam factum, illud oratione usque in finem produco. Et ordio.

PARS PRIMA.

Quis ex vobis homo, qui habet centum oves, &c.

1. Dum amorosus, ac sedulos Pastor pecora d' pascuis adovile ducens, unam abesse vidit, circumquaque campos tenebra involvabant; Nonaginta ergo novem relictis, nec noctem inguentem, via incommoda, montium asperitates, sylvestres feras eurans, summo cum ingruendi desiderio ardens, spinis se ingerit, serpens se introimit, nec ullam omnium diligentiam eam querendi donec inveniat. Mulier Evangelica gemmam deesse videt, lamina accenso invettit domum, non cellat, nec quiescit: Donec inveniat. O sancta perseverantia, quam es necessaria in omnibus nostris operibus? sine te illa languescunt ait Bellarm. audas. Tolle perseverantiam, nec obsequium mercedis visum habebit, nec beneficium gratia, nec laudem fortitudo. Tu illorum, quae caelum sperant, dux es. Sicut non perseverasse est amississe coronam. In operibus nostrorum multo bonis a Deo obtinendis delinueretur, si tu tuo favore non succurreres. Magna virtus perseverantia qua est non tibi merita desunt, locum obtinet impetrandi. Sicut verba divi Thomae Villanovani: tu filia es delectissima magoi Dei, cunctae virtutes tibi debentur homagium praestant: qui te caret in operibus spiritualibus, palmam victoriae, & coronam praeruasit. Perseverantia est unica fida

regis aeterni, quam & peperit vera discretio, est, inquam omnium fere virtutum finis, earumque consummatio, totiusque boni repositorium, & virtus, sine qua nemo videbit Deum, quia absque perseverantia nec qui pugnat victoriam, nec palmam viclor consequntur. Ex hoc Petrus Damianus hanc exhortationem dare est motus. Vita modum, S. Petr. quem semel arripueris, perseveranter tene, constantiter exsequere, ne seneca (quod absit) a temetipso vi dearis vertigine discrepare.

4. Contemplativus Bernardus gressus silit, & exactissime motum, & passus illos Angelorum observat, qui dormientem Jacobum favoribus prosecuturi e caelo in terram, & e terra in caelum scandebant. Vidit Iacob in somnis scalam Gen. c. 28. stantem super terram Angelos quoque ascendentes, & descendentes per eam: Nemo in gradibus, vel terra quiescebat, sed omnes in continuo motu erant. Forsan Jacobum edocere, quod omnia opera bona debeant continuo produci, & perseverantia associata esse voluerunt: Audite Bernardum, Vidit scalam Iacob, & in scala An. S. Bern. gelos, ubi nullus residens, nullus subsistens apparuit, sed vel ascendere, vel descendere videbantur universi.

5. Domine agebat David, quia es misericors, benignus, ac precibus meis lubens annuis, te semper dilexi, ac diligam. Dilexi quoniam exaudivit psal. 114. Dominus vocem orationis meae. Quae sic explanat Bellarmus: Dilexi Dominum quoniam benignus, & misericors est. Ex naturali sua benignitate exaudivit vocem orationis meae. Ac dein Psaltes subdit: Quia inclinavit aurem suam mihi, & in diebus meis invocabo. Sed si dum aures precibus tuis acclinat signum sit te exauditu, cur tota tua vita eum invocare incessanter pergas? respondit divus P. Augustinus, Per dies meos intelligit dies huius mortalitatis, qui nostri a es dicuntur, quia nos ap. Bell. ipsi peccando nobis illis fecimus. Idem roborat Romig. magius Antifiodorensis: In diebus mortalitatis, & Romig. passibilitatis, quos dies meos feci in primo homine Anisiam privata a audacia a Deo recedendo. D. Chrysolto. psal. 114. mus omne tempus, ac dies suae vitae intelligit: ac si dixisset: Domine: esto illico quod peto obtineam, non tamen a precando desistam, sed dum spiro diu nocteque incessanter preces producarn. Quid est interrogat Chrysolomus in diebus meis? Non quoniam inquit, exauditus sum vestram, & evadam negligentior, sed omnibus diebus vita mea hoc minus obibo.

6. Ut servi Dei opus virtuosum aggrediantur, sufficit.

Handwritten notes in the right margin:
 1. In scala An. S. Bern.
 2. gelos, ubi nullus residens, nullus subsistens apparuit, sed vel ascendere, vel descendere videbantur universi.

sufficit, ut Deus unico verbo id insinuet; sed ut ab operibus coeptis desistant, aliud, quam verba, requiritur. Deus Abrahamum accersit, & mentem suam ei explicat. *Terravit Deus Abrahamum, & dixit ad eum: tolle filium tuum, quem diligis Isaac, &c. Excitatur Patriarcha & sine replica somnum oculis excutit, surgit, & cum filio ad montem pergit, ligna caedit, humeris filii illa imponit, verticem scandit, aram construit, ligna parat, Isaac ea imponit, & eum sacrificaturus, gladium exerit, & tum divinae voluntatis executioni se jam accingit. Angelus adest, & auribus Abrahama alta voce ingeminando listat, nec pergat, mandat. Desiste, desiste Abraham. Et ecce Angelus Domini de caelo clamavit dicens, Abraham, Abraham, ne extendas manum tuam super puerum. Ut Abraham filium immolet, iussit unica vocula, Dixit ad eum. Sed ut ab opere avellatur, ac cesset, Angelus clamando ingeminante voces debuit. Et ecce Angelus de caelo clamavit dicens, Abraham &c. Cur ibi simplex tantum vox profertur, hic autem clamor emittitur; nisi ut ostendatur quanto majores vires applicet Deus, necessum est si velit virum sanctum revocare ab inepto opere virtutis.*

Didacus Celada tom. 1. de Christo fig. lib. 3. §. 4.

7. Sponsa caelestis anxie conspectum sui dilecti ambiens per omnes vicos civitatis eum quaesivit, *Surgam, & circumdo civitatem per vicos & plateas, quarum quem diligit anima mea. Edico sponsa, an eum invenisti? omni fedulitate in id incubui, nec repetere potui, Quaesivi illum, & non inveni. Ergo meo consilio acquiesce, dies declinat, sponsam vagando discurrere dedecet, doctum te confer, tempus eum quaerendi non deest.* Honestas foemina in vale venustatis publice expolita latunculis concupiscentiarum exponitur. Color pudicitiae adeo est tener, ut aere tandem contaminetur. Beatus Thomas Villanovanus amonibus hujus sponsae commpatitur, & voce flebili sic eam respondentem introductit. *Heu misera, jam quo ibo? quaesivi in creaturis, quaesivi in sanctis nusquam apparet. Nihilominus perseverans eum quaerit. Neque tamen a quaerendo desistam, donec in veniam. Sed / morte foeminitatum) alia vice quantum a seipsa differre videtur, quando obvia sponso eum rogat, ut discedat. Fuge, fuge dilecti mi, & assimulare capreae, hianuloque cervorum super montes aromatum.* Sed si antea tota anxia semitis ignotis insiluit, quomodo nunc indignabunda eum adorat, ut in velocem cervum mutatus fugae velocissimae se dedat? Ah sponsa non vituperio, sed laude digna est: haec demonstrationes non signa indignatio-

Cant. c. 3. B. Thom. à Villa. conc. in cant. c. 3. fol. 199. col. 1.

nis, sed effectus perseverantiae sunt, ac diu illi cursum listas, ego gressus figam, sed si cuncte pergat, ego insequar. Audite Rupertum, *Ego, fuge, & haec cautus nobis, ac providus, ne unquam dum verbum nos comprehendisse arbitramur, sequentis, ut comprehendamus. Ac si a meta adhuc longe distiteris semper currere debetemus.*

Cant. c. 8.

8. Plura documenta servator decursu suae vitae nobis dedit, sed inter alia illud magis prodeum, ac necessarium consequendum solum affert, quod in aspero ligno crucis mortem quasi vice ultimi hortamenti reliquit. Fato ad mortem erat, juri mortis iam erat conglutandus, dum scilicet ac summi faceret aperire si manus, & pedes dissolvendo, ac e cruce descendendo unicum prodigium patrare dignaretur se in eum ut verum Messiam crediturum, spondent. *Christus Rex Israel descendat nunc de cruce, ut visumus, & credamus. Felix nuntium tibi domine affert, horatius ponis acerbis solatium fore credo. Hic tui converti volunt, ideo e cruce descendens: Sed crucifixus eorum votis annuere non vult. Dominus sciens eorum insubias, peronaret in patibulo. An Remigius. Magna res, quod antea convertere distitit, tot miracula patiat, nec tamen ob eorum obstinationem effectum habuerat, ac modo vult, dum voris potiri potest, nec unum patre vult. Ne miremini, ut hominem morte sua in cruce redimeret, in mundum venerat. Statim Navitate hoc opus aggressus est: praedicatione nunc toto decursu vitae illud est profectus. Nunc cum illud profecturus, ac completurus erat, summum est, ab opere eum desistere, & imperfectum linguam volebant. Ne id vobis imaginemini. Hoc prodigium honori meo adverteatur: ad ultimam usque periodum vitae me non perseverasse dicere poteritis. Speculatio est Divi Bernardi: *Ideo quia Christus non descendens de cruce, homines docem in sine debere esse firmiores. Quia stantem in sublimi profecturus, quo ascendendum per manere, & in cruce, quam in toto vita decursu profecerant perseverare. Et roborat Paschasius Berrabus. Idcirco excedens nisi semper in sublimi profectus, antequam palma victoria vincitur in sublimi profectus in manibus. Sed non auditis, quod duobus verbis pallore scilicet ovem perditis, & foemina geminat amsillam quaerente, id Redemptor hunc mane doceat? Et quaerens diligenter, donec inveniat. Non qui incipit, sed qui opus ad finem producit, coronam meretur, juxta illud, *Faci coronam operis. Vestis pallosorum succedet in vasis coronatus.***

prestita ornata erat; sed in oris, ac extremitatibus
 multa mala granata pendeant: Sed cur hæc &
 non alia fructus, & cur in ora vestimenti? ð in-
 geere mytilium! later fructus solum malogra-
 nam coronam habet; ergo ex ora vestimenti
 pendet, ut fini coronam debere denotetur. In fi-
 nis vestitur fructus coronatus, qui suam sanctæ vita
 ingenti, hæc autem est perseverantia, nam si hæc
 defuerit, non invenitur fructus ultimo coronatus,
 coronatur ergo vita sancta perseverans usque ad
 mortem, Idcirco ajebat David: Benedices coro-
 nam auri benignitatis tua. Sed cut non omni mensi,
 habebat, dies, sed solum coronæ anni benedi-
 ctionem impertiturus est? Abannæ benedictio-
 nem non meretur, quousque cursum itineris
 compleverit. Audite divum Gregorium: Quasi
 corona auri benedicitur, cum finito laboris tempore,
 coronatum remunerationis conferretur; dies vero hujus
 anni sunt singula quæque virtutes.

Legitur, quod in omnibus nostris actionibus:
 finis æstus attendendus, sciunt. David formam
 vultus, ac ornatus, quibus vestes Regine mica-
 bant celebrans, nec puocto ab hac lege abivit:
 Omnis gloria eius sicut Regis abivit in sinibus au-
 reo circummansita varietate. Specialiter, quod ora
 sine aureæ cum valde deprædicare observo. Hæc
 sunt partes abjectionis vestis, ergo prius aureas
 ornatus, circumspiciendum, venustatem vul-
 tus, vivacitatem oculorum laudare debebat.
 Fimbria, cum sint extrema pars vestis, finem de-
 signat; autem est figura perfectionis, unde finem
 completum laude, ac encomiis celebrari signum
 debendum. Mirabundus ait Remigius Anti-
 stitensis: In fimbria aureis, id est in fine bono,
 ut fimbria fimbria finalitatem accipimus, & in vi-
 reo bonitatem: nam qui perseveraverit usque in fi-
 nem hinc salvabitur. Accurrit huic opinioni Petrus
 Beccatus. Fimbria sunt vestimenti extremitates:
 Ergo gloria sanctimonialis in fimbria, nihil enim
 præcipue gloria bona conversationis in principio, nisi sit
 gloria in fine. Ac tertio loco subscribit Hugo
 à S. Claro. Licet amissa sit varietas virtutum
 & decorum non tamen in his glorietur, sed in fi-
 nis auri, id est in operibus finaliter bonis.

10. Annum potius in oris quam in comis re-
 quiritur. Perfectio potius in fine, quam in prin-
 cipio desideratur. Quis nescit, quæ hærent ex
 corda Sathana fidelis, persecutor Christianorum,
 ac Christi car. Sed quia in fine fuit optimus, fuit
 factus, vas electionis, & Doctor gentium est
 factus. Principia Judæ fuerant satis laudanda,
 fuisse enim Agostolam filii Dei fuisse selectum;

sed quia finis fuit pessimus, ac detestandus, ma-
 gis illud prodidit, desperandus se in crucem egit,
 ac impoenitens obiit, & damnatus est. *Suspensus
 crepus medius, & diffusa sunt omnia viscera ejus.*
 Deus non capuitur, sed oram finis spectavit
 D. Hieronymus. *Non quaruntur in Christianis
 initia, sed finis. Paulus male capit, & bene finit,
 Iude laudantur exordia, sed exitus productione dam-
 natur.*

Hic illud adagium veritatur, per un punto
 Martin per se la cappa: Hoc est per oram Matti-
 nus palliura perdidit. Per unicum momentum
 quo ab opere bono cessamus animam, & glo-
 riam para dy si ludimus. Hominem in hoc mun-
 do centum degere annis, ac toto hoc tempore
 vitam agere sanctam, & vivere iustar S. Nicolai
 Tolentinatis, D. Francisci, S. Joannis Baptistæ
 nonaginta novem annis supponamus. Si annus
 ad complementum centum annorum desit, sup-
 pono quod hoc anno sanctæ trasfigat undecim
 menses, si menses desit, dicamus quod transmi-
 tar bene viginti novem dies, superest dies, hoc
 diecum sanctæ agere viginti tribus horis imagi-
 nemini; superest hora, hæc sit Angelus tribus
 quadrantibus, manet quadans, conserveur in
 gratia à Deo quatuordecim minutis, ad com-
 plendum centum annos adhuc minutis requiri-
 tur. Nunc si in illo cesset bene operari, ac Deum
 lethaliter offendat, si impoenitens obeat, ani-
 mam & gloriam perdit, & damnatur. Et tamen
 verum est, quod nonaginta novem annos, unde-
 cim menses, viginti novem dies, viginti tres ho-
 ras, tres quadrantes, quatuordecim minuta trans-
 miserit sanctæ, & ultimo minuto omnia perdat,
 & in momento ad ortum descendat. Ex hoc
 quàm necessaria sit perseverantia deducere pote-
 ritus: *Donec inveniat* Hinc Patriarcha Venetus *E. Laur.*
 Beatus Laurentius Justinianus dicere solebat *Insf. de*
Sicut oculis corporalibus necessaria est lux, ut suo per se
perfruantur sine, ita & omnibus prædestinatis, & c. 2.
vocatis ad Regnum celorum hæc virtus per se
vocantis: & sicut absque luce frustra aperitur oculus,
eodem modo inaniter currit, qui usque ad finem vi-
ta non perseverat.

11. Quantum Deus delectatur, si anima pec-
 catrix vitam emendat, & virtutibus se dicit res-
 solvat, & in hoc bono proposito ad finem vite
 usque perseverat? *Tunc enim placet Deo nostra*
conversatio, quando bonum quod cogimus, usque
in finem non relinquamus. In valle Terebintim
 qui campus Martialis est factus, Goliath im-
 mensus Gigas, & David generosus Pastor duel-
 lator

Az Apof. cap. 1.
Hieron. Epif. 10. ad Eu- riam.
S. Iudorus Epsal.

Handwritten notes in the right margin, including the word "licet" and some numbers.

lum inituri comparuerunt. Ille hausta, & animo fidei, hic auxilio caelesti, ac fundaminitur, à procul se contuentur, jocantur, & recreantur. Philistæus Israelitam trunculentis oculis conspiciere credebatur, David hostem ictu lapidis prosternebat, & valore suæ dextræ illum montem carniū, ac ossium dejicere sperabat. Gigas convitius Davidis se ictum sentiens in iras assurgit, in ejus pectore fornax indignationum accenditur, ex oculis flammæ scintillant, ac fumus furoris è naribus evaporat. Interim providus Israelita fundam armat, & fronti in qua superbia vexillum temeritatis, & audaciæ explicabat, lapidem instigit. *Et cecidit in faciem suam super terram* accurrit, & ipso pagione Philistæi verticem avellit. *Cumque gladium non haberet in manu David, accurrit, & stetit super Philistæam, & tulit gladium ejus: percussitque caput ejus.* In hujus rei memoriam, & gratiarum actionem gladius in templo asservatus fuit, qui postea à sacerdote Abimelech datus fuit Davidi quando à Rege Saul in Nobemissus fuit: *Ecco hic gladius Goliath Philistæi, quem percussisti in valle Terebinti.* Hic cur potius asservatus fuerit gladius, quam lapis interrogat? hic inimici fronti inflixus vivum adhuc prostravit, gladius hoste jam accumbente pugna se acinxit. Honor ergo debitus petra, quæ ictum tam celebrem fecit, in gladium non derivetur. Ego aliam non assignaverim causam, nisi quod lapis Deo non adeo gratus futurus erat, ac gladius. Ille certamen est usus, sed primo ictu factio destituit, & in exordio confictus adfuit. Sed culter, quia ultimo dimicavit, & Philistæo verticem detruendo palmam reportavit, certum erat, quod à Deo acceptandus erat. *Christi templo non fuit asservatus lapis ille, quo David Gigantem interfecit, sicut gladius? Ratio est quia gladius pugna finem imposuit, non lapis à lapide quidem initium, à gladio finem victoria sumpsit. Sic quia perseverantia est, quæ finem operatum consequitur, ideo illa est, quæ pretio habetur, illa quæ in domo Dei sic servatur.*

1. Reg. 6. 17.

1. Reg. 6. 21.

Frane. Laban. Tom. 1. Ap. conc. verb. serv. serv.

Gen. 5. 15.

instantias addit, invitationes repetit, nec dum offerre cessat, quinimo eos ad acceptationem cogit. *Computat illos oppida, ut devorent ad eum.* Demum perseverantia precum allecti, præsentia honorare donum ejus placuit, & lubenter intrant. *Quomodo in excidium neficium accepit Loti ab Angelis, ut ab eis direretur domus sua, cum antea omnino precibus suis renassent? Ne mireris tantam gratiam accepisse, perseverantia enim in petitione sua, sola autem perseverantia coronatur.* Er nos ad unam orationem, ad simplices precibus nos à Deo exaudiendos imaginemur? perseverantia molari debet: *Donec inveniam.*

13. Quantum Angelis perseverantia Loti tantum Magdalene perseverantia Chillo placuit. Hæc fœmina amorola à Simone Chlilstum convivio exceptum intellexit. Illico habitum lacernæ penitentia induit, vas alabestrinum pretioso unguento plenum sumit, cineres dissolvit, excaecata domo exit, & oculis lacrymantibus, labris suspirantibus pallus ad locum, in quo agebat objectum suorum castorum, desideriorum acculeat, Palatium intrat, ad conclave appellit, & Salvatori adgeniculata plantas ejus lacrymis dolens adhibet, capillis illas tergit, unguento inongit, ac labiis mundatis devotè oscula figit. *Et fuit retro secus pedes Domini lacrymis capiti rigare pedes ejus, & capillis capiti sui tergere, & pedes labatur pedes ejus.* Hæc actio est à tribus Evangelistis Matthæo, Marco, & Joanne diversè modo recepta videtur, ut tamen affirmatè deus P. Augustinus recensit est idem. *Quod fecit in Bethania pariter narratur à tribus, Joanne, Mattheo, & Marco. Hic non solum capiti, sed & pedes Domini accipimus perfudisse unguento. Christo ejus actio vix tantum placuit, ut velut omni bonitate eam præcellentem celebraret: Bonum opus operata est in me, & dicitur ex conviva in oratorem tranfit, & eloquium hoc applausu promit. Amen dico vobis nunc, quæ predicatum fuerit hoc Evangelium, dicetur quod hæc fecit in memoriam ejus. Hic quæcum ex omnibus actionibus Magdalene tantam laudem promerita fuit, relinere vellem. An lacryma? ego id non assero, quamvis Deo non patum gratæ sint. Petrus citam amat devit: *Excivii fornax, & fironi amara; nec tamen hoc encomium tulit. Forsan unguentum pretiosa? Christus talium vanitatum amicus**

non fuit. Forfan comæ auræ, aut oscula afflicta? hoc credens erat. Officiis his precibus sese impendens caput suum pedibus Salvarius iugebat, & quasi uniebat. Hac de causâ tantam laudem promeruit; & cur propter hoc? caput est principium hominis, pedes fides. Ergo Magdalenam in actibus pœnitentiæ ab exordio conversionis usque ad finem vite perseveranter pœnitit. O quam est hæc actio virtuosa? Bonum opus operata est in me. O actum dignum laude, & præmio! Amen dico vobis, &c. Huc alludete divum Bruno nem voluisse credo. *Tua vita nostra sic bonis operibus continetur, ut, & principio (in caput) finis concordat (in pedes) & bonum quod capimus, usque in finem non relinquamus.* Hoc modo mulier Evangelica genuit, & pastor ovem quærit. *Dante ortentur.*

14. Deus in Exodo, & Levitico Hebræis, si victimam accipiam a te vellem haberi, extrema animaliam offerri iussit: Et offerent de pacificationis hostias sacrificium Domino adipei & caudam ovem. Ac in Exodo: Tollis adipei de arietate, & caudam. Sed an non hic est Deus, qui gustu adeo pollet tenero, & contentari adeo potest diffidenter, ut illis solum victimis quietari se ostendat, quæ circumstantias debitas in superlativo gradu perfectionis habent? cur ergo in sacrificiis partem extremam adeo vilem peti? si animalia immunda offerri vetabantur, an pars erat immunda ista? præterea eum sibi animaliam primogenitura offerri fuisse, quæ tunc Abulenti: *Sunt pinguiora & meliora a illis, non ascio. Decimam grani; Quia de numeris numerus perfectus est: aut divus P. Ambrosius, postulat. Præter fructus magis appetibiles sibi dari voluit. Et quod majus est, agellum sacrificandum diligenter inspicere debet masculus præcepti: Erit Agnus absque macula, masculus, annulus, &c. caulam dari Lyranus: *Masculus, quia scemella immolari non poterat in hoc sacrificio. sed requirebatur ad hoc solum masculus, qui est perfectus, quia ea que sunt perfecta, Deo debent immolari, à quo emanat omnis humana perfectio.* Si ergo ultima extremitas est deformis, vilis, imperfecta, & immunda, cur Deus eam à sacrificiis nos prohibet? divus Gregorius hac parte de notari solum, responderet. Hanc ergo sacrificari sibi voluit, ut quam accepta sibi esset perfectio, & sanctitatis suæ demonstraret. In cau-*

da quippe finis est corporis, & ille bene immolat, D. Greg. qui sacrificium boni operis usque ad finem debite Mag. hom. perducit actionis. Idem in suis moralibus tursum 25. in confirmat. Caudam hostiam in altari offerre præcipitur, ut videlicet omne bonum, quod incipimus, perseveranti sine complectamur.

15. Sed si verum sit, quod idem operatur oppositum in opposito, quod propositum in proposito, quantum Deo placet perseverantia tam exolum oppositum habet: Nec aliquid eum magis affligere potest, quam si opera cœpta ad finem non producantur. Præcepta à Deo creatore populo Hebræo data, aliquando non minus paradoxa, quam mysteriosa fuisse negari nequit. In pluribus locis Exodi à sacrificiis animalia immunda iustione arcuit. *Quid quid habueris masculini sexus consecrabis Domini. 13. no, primogenitum asini mutabis ovem. Et alibi. Exod. cap. 14. Omne quod aperit vulvum generis masculini mecum erit; de cunctis animalibus tam de bobus, quam de ovibus meum erit. Primogenitum asini redimes ovem. Cur Deus adeo hoc animal abhorret, cum sit patientiæ, & humilitatis symbolum.*

Est humilis, timidus, mitis, patientiss, laborum, Hoc asinum par est nos ratione sequi.

Respondet Cornelius à Lapide: *Noluit Deus à Matre avelli, ne Matrem affligeret, nullum fol. 9. enim animal ita amat prolem ut asinus, & si Cornel. à mia. Oleaster etiam hoc dubium movet: Lapid. Quid hoc est Domine, quod sic asinum rejicis? non Hieron. de creati illum quæma. modum omnia alia ita quidem, sed vult nos docere, ut qua vitia reputamus, non offeramus illi. Vel hoc iumento de quo ait Philoophus, *Asinus stramenta maruunt quam aurum, eos qui ablatiis cæcitatebus hinc vitia præponunt designari, responderi potest. Vel Moral. n. potius qui juxta quoddam adagium est stoli comach. ditatis symbolum. Astutus inter simus. Vel forsan, 10. quia apud antiquos, & gentiles supersticiosos augurium felix prosperitatis humanæ erat. Ambros. Hinc ille Erudicus scripsit: *Inter bona omnia Daniel. occursum olim asini fuisse, etiam in somnis con. Pains. in spi. tum boni omnino fuisse, Augusto, Mario, & A. lau. asini. lexand. & ventus optimo, ac optatissimo in rebus fol. 48. & maxime denuntiavit. Mille alias rationes quibus brevitas causa superfluo adducere possem, & 49. una, quæ meo proposito deservit tantum adduco. Fuit,***

Georgius Nicola lib. E. Fig. 11. fol. 9. Cornel. à Lapid. Hieron. Oleaster. Aristot. Moral. n. comach. Ambros. Daniel. Pains. in spi. tum. Augusto, Mario, & A. lau. asini. fol. 48. & 49.

Handwritten notes in the right margin, including the word "asino" and other illegible characters.

Fuit, qui de hoc jumento diceret, Egregium principium cito destitutum; Bene incipit, male detinetur. Ac ideo à sacrificiis fuit abactus; quia illorum, qui in virtutibus non perseverant est symbolum. Hinc Poëta: *Propone, et non perficere, est ludere gratia.*

Sic quoque ingenio, et virtute ad fidem vocat. Detinet in medio transiit causa levi.

S. Luc. cap. 17. Gen. cap. 19.

16. Inter alia documenta Christi illud, quod sanctus Lucas annotavit maxime considerandum censio. Pœnas diluuii, & ignis tempore Noë, & Loth receptens ait: *Memores estote uxoris Loth.* An hæc uxor Loth non est illa, quæ iussa Angelorum violans *Noli respicere post te, retrospexit, & à Deo conversione in statum salis est punita?* sed si adeo sit miseriors, ut nec umbram flagellorum, qui effectus sunt divinæ justitiæ vindicativæ, & punitivæ ab hominibus videri vellet, quomodo hoc factum multorum memoria forsitan obliuiscatur, rursus in mentem revocat: hæc foemina iter aggredi, ac illud interpolatè usque ad montem Segor producere debuit, sed illa gressus sicut, acriter interruptis hinc in penam perseverantiæ violatæ, quando *conversa est retrorsum, versa est in statuum salis.*

Abulen. in cap. 19. Gen. sol. 505. co. 2.

Opinio est Abulensis. *Quare autem in statuam magis, quam in aliquid aliud mutata fuerit? causa est, quia sal condit, et saporem dat cibis, ideo sapientiam designat, et est sensus quod uxor Loth in salis statuam versa, per suam peccatam nos docet à bono incepto nunquam desistere, ne peior exitus non sequatur.* Et quid aliud Saluator verbis allatis: *Memores estote uxoris Loth?* nisi quod non perseverantibus severæ pœnæ mancant, docere voluit.

Ecl. 1.

17. Hinc Ecclesiasticus, *Va his, qui perdidit sustinentiam, et qui dereliquerunt vias rectas, et diruerunt in vias pravas.* O mille infelices, qui Deo in fervore, & charitate famulari incipiunt, ac paulatim tepescunt! viam perfectionis aggrediuntur, sed ex improvise gressus per vias curvas vitiatorum retrahunt. *Sustinentiam quidem perdunt, qui bona inchoant, non consumunt: qui bus nimirum via esse dicitur, quia non solum incepti laboris mercedem perdunt, sed etiam Apostatus sui poenitentiam feriantur.* Illa navis velis extensis undas supervolat, ut ad portum appellat videret, sed illud à pisciculo remora dicto sistitur, ac tenetur. Mirares videre homines in virtutibus radicatos, spiritui deditos portum perfectionis aspirare, ac dein ab exigua remora bonorum terrenorum detineri. De his ille doctus loquens canebat,

Greg. in cap. 2. Ecl.

Hos ego jure cum divo Paulo interrogem: *Currebatis bene, qui vos impeditur? qui curam detinet in ferrum vos transformavit? ante et di. nunc in per inertes in observantia divinitus, & factorem præceptorum. Currebatis ante in servitio Dei, sed nunc precipites per vias æternæ perditionis vos currere video, Quis vos impeditur? O Deus unicus affectus terrenus, unica spes larvata, non fructum, quod nil aliud est quam terra fulvora à sole superinducta. Ah quantum à vobis ipsi differis, & ab illa perfectione, cui ferventer incubuistis dum vos servitio Dei consecratis, dististis? Perjusta, ait Sedulius, hæc, quam nunc per quimina, non est ex eo, qui in principio vos vocavit, sed ex hoc, qui postea vos conturbavit. Agebat ergo ad illum statum sanctitatis à quo hactenus abstraxistis redite. Quid forsitan in animæ virtutibus vos satis profecisse putatis? Cum feceris omnia que præcepta sunt vobis, dicit sermone facimus. Ne ergo à productione virtutum usque ad finem celsitis, donec inveniamur. Recordemini quod virtus boni operis per eternitatem est, et non est virtutis dici ut: qui autem per peccata sua usque ad finem, hic salvis erit. Quædam.*

ALTERA PARS.

18. Perseverantia est bonum, sed non sufficit ambulanti per viam perfectionis, sed in virtute in virtutem quotidie procedendum est. Non lucrari est amittere. Et dives Bernardus: *Nullo perficere nunquam desicere est.* Unde sanctus Pater Anselmus semper novos gradus aditum hortatur. *Nullam gradum bona via, quam iam ascendis, custodire sufficit, qui semper ad altum usque perficere non appetit; semper igitur necesse, ut ascitur ad profectum, qui semper vult curare de futuris.* Et dives Fulgentius: *Sicut qui ad patriam veniens, ad domum perveniat semper habet ubi ardeat, sic etiam nos quamvis in hoc mortali corpore cognovimus peregrinamur à Domino, pro cuius vita nihil est nisi in qua semper habemus, ubi possessionis profectus.*

19. Deus Adamo, ejusque propegnat hoc mandatum dedit: *Crescite, et multiplicamini, et replete terram.* Hic difficultas mihi subornata. Actiones libera, & non necessaria, & naturalia, quarum una est crescere materia tantum præceptum

dicendum fuit. Divus Basilus non intelligi hic accretionem corporis, sed animæ putat. Anima enim quæ quædam propagatione se ad perfectiorem præparat, nobis dicitur esse creata, ratione non autem rationis hominibus.

20. Chronologus Moyses cujuslibet diei opera creationis recensens finem diei semper sic terminat. Et factum est vespere & mane dies unus. Idem de omnibus aliis reperit. Hic dubium non est, si noctem aurora præcedat, potius dicere debuit. Et factum est in mane: & vespere dies unus. Illoque ac Magister doctè respondet. Primum diem non habuisse auroram. & mane, quod est terminus præcedentis noctis, sed fuisse statim clarum lucem, idcirco illius diei prius fuisse vespere, potius fuisse mane. Peritus Hebræis tres fuisse dies opinatur. Legalem, id vespere ad vespere. Naturalem, ab ortu solis ad ortum. Utilem, à medio nocte ad medium noctem. Et Moysen de legali horum assentit. Divus vero Hieronymus diem à nocte incensile, ac in altera nocte terminatum vult. Noctem verò non ad præcedentem sed ad subsequentem diem pertinuisse, & diem naturalem in legem à vespere ad proximi consequentem vespere non censeri solitum. Sic legimus in Levitico. A vespere usque ad vespere celebrabatur sabbatum vigilia. Ergo verò doctrinæ Stephani Cantuariensis hæc: qui hoc factum ponderans ait: Bene est, quod vespere sequitur mane, quia vespere significat perfectionem operis, mane autem inchoationem.

Demons trare voluit eum qui in operibus, & gratia ad vespere perfectionis pertigit, ad mane redire debere, hoc est ac si nil profecisset, aggressio vitæ illi rependenda est. Hic stylus semper est observandus ut de die in diem novis gradibus ascendatis coram Deo disceratur. Colligo, ait qui diem moderans quod qui attigerit perfectionem, ad mane redeat nempe ad inchoationem virtutis, quæ si nihil operatus fuerit, ut sic maximam assequatur perfectionem. Et divus Leo in genere loquens: Quoties libet quisque iustificatus sit, habet tantum diem in hac vita, ut quo probatur & perfectior esse possit.

21. Filios Dei charissimos sibi Apostolos edocet volens, quomodo regnum cælorum obtineant, punctione exiti advocat sic ad eos mystice dicitur. Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum cælorum. Revera oblipeo. Sic factum est ut expugnabilis, in terpe est pugnantium. Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapunt illud. Quomodo infantes inermes, ac perterriti dimittent? potius illos debere esse

fortes: à ere debuit. Nisi efficiamini sicut viriles, senes, fortes, constantes, &c. Varia responsa adducere possem. Palchalius Ratbetus pro humilitate illa ex plorat. Non ut artem habeant puerilem, sed humilitatem, atque innocentiam, quam illi per artem ann. eum possident, isti per industriam, & virtutem, habeant parvatis. Eusebius Emillenus subdit. Merito parvulum Dominus vocat, ut ejus exemplo instruantur, qui majores videri volunt. Et sanctus Maximus: Ad imperium calorum non pervenitur superbia divitiis præfaturâ, sed humilitate, paupertate, demerito. Arta enim, & angustia via est, quæ ducit ad Regnum: quisquis ergo honoribus inflatus fuerit, & auri thesauris dilatatus, tanquam onustum, & impeditum animal per angustum regnum transire non poterit. Verum nullus Tertulliano magis è te nostra loquitur. Homines, qui ad artem provecum vitilem scilicet, & senilem attingunt haud amplius crescut, sed infantes, ac pueri continuo augmentantur. Christus ergo Discipulos imbuere voluit, nempe eum, qui veluti infantes crescut, corpore, sic in via spirituali quotidie novos gradus perfectionis acquirendo non crescut, gloria cælesti indignum esse. Ecce Christus diligit parvulos, tales decens esse debere, qui semper majores esse volunt.

22. In famulatu Dei, quo plura præstantur, eo plura præstanda manent credo, & sapientiam humanatam id docuisse, dum dixit: Estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est. Quomodo unquam homo perfectionem Dei æquet? hinc Palchalius: Quomodo mortalis nostrum quisquam tam perfectus poterit esse sicut Deus Pater perfectus est: si perfectio Dei sit infinita, & nostra operationes sint finitæ, quomodo sic possibile ad illam pervenire? infiniti hanc esse proprietatem Aristoteles ait, Infinitum est illud, cuius partes accipientibus semper restant alie & alie accipiende. Christus ergo dicens: Estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est. Nobis semper esse in perfectione crescendo, quia quo majorem perfectionem acquimus eo majorem acquirendam superesse insinuare voluit. Id voluisse inferre Guarricum Abbatem in illa verba divi Lucæ: Parate viam Domini credo. Via Domini fratres quam parare jubemur, ambulando paratur parando ambulatur. Et licet multum profeceritis in ea, semper tamen vobis restat parandum, ut de his, in qua pervenistis, tendatis, & extendatis vos in ulteriora.

23. Verum quot sunt, qui ad columnas Her-

S. Maxim.
hom. in
cap. 18. S.
Math.

Tertull.
lib. 4. in
Marcion.

Palchaf.
Rubert.
lib. 3 in
cap. 5. S.
Math.
Arist. 3.
Phys.
Tom 34.

Ægid in 1.
dist 24. q.
1. & 7.
metaph.
quæst 4.
Luc. c. 3.
Guarric.
Abb serm.
5. de Ad-
ventu.

cules se pervenisse imaginantur, & dicunt, non plus ultra, vel qui per gradus meritotum se ad apicem vite inemendabilis conscendisse credunt, replicant cum divo Petro: *Bonum est nos hic esse: sed responsum mereatur, ne sciebat quid diceret.* Audite Theophylactum. *Non est dicendum cum Petro, bonum est nos hic esse, oportet semper proficere, & non permanere in uno gradu virtutis, sed ad majora transire.* Non pauci sunt, qui dum se laesos in bonis operibus, ac servitio Dei censent, dicere solent. Dum etiam juvenis etiam jejunabam, Ecclesias frequentabam, genuum flexione horam trans mittebam, in exercitiis spiritualibus frequens eram, sed modo decrepitas, aetius non possum, complexio est debilis, ut his ferendis non est par. De his scribit Chrysostomus: *In juvenute quidem mea studium habui, in juvenute jejuna vi, nunc autem senex.* Et quid ergo senes a bonis operibus eximantur? *Ne mihi veteres virtutes annumeres, nunc etiam juvenis, nunc etiam floridus & vegetus esto.* David docet, quod *justus ut palma florebit.* Quid iusto cum palma? forsitan, quod sicut *inclinata resurgit*, sic servus Dei ab hominibus conculcatus a divina maiestate debeat elevari, ita ut hoc ei possit tribui elogium.

S. Matth. cap. 17. Theoph.

S. Iam. Chrysof. hom. 7. in Epist. ad Hebr. Psal. 91.

Alciat. Embl. 36.

Remig. Antisiod. in Ps. 91. S. Gemin. serm. 35.

D. Matth. The c. 25. Luc. c. 19. Euseb. Gallic. hom. 1. in Nat. unius Confes.

Natur in pondus palma, & consurgit in arcum, Quo magis & premitur, hoc magis tollit onus.

Remigius Antisiodorensis ait, *Notatur in palma, quod inferius circa radicem sui hispida, & superius floribus adoranda.* Sanctus Geminianus hanc palmæ proprietatem esse docet, quod *quo anno flor, eo fructuosior sit*: talis debet esse servus Dei, etatis accretio, cum ad progressum in bonis operationibus stimulare debet. Est conceptus Hugonis Victorini: *Iusti conversatio tanquam palma plus fruendo peragit, quam inchoando proponit.*

24. Omnes illi servi, qui nummis à Domino sibi datus lucrum acquirerunt, præmiis post reditum ejus sunt affecti. Sed ille, qui eos sudario involvit, & humo recondit, non solum non præmium, sed & verborum acium verberationem tulit. *Serve male & piger.* Et quidam lucratus est, servus est castigatus. *Inutilem servum eicite in tenebras exteriores, illic erit fletus & stridor dentium.* In sudario namque talentum reponit, qui gratiam sibi datam in hac carne laboribus, & fatigationibus iradica corpefcere sinit. Sunt verba Eusebii Emisleni. Sed quid de his dicemus, qui de bono in malum, & de malo in pejus deficiunt, & non profi-

ciunt, tendunt, ac pro eo quod lucratum plus amittunt & de malo in pejus declinant?
 25. Mira, & mysteriosa fuit illa fluxa à Rege Nabuchodonosor visa non solum quoad diversitatem naturarum ex quibus fuit composita, sed etiam quoad dispositionem metallorum. *Statua caput ex auro optimo erat, pedus & brachia de argento; venter, & femora ex ære sibi ferrea, pedum quadam pars erat ferrea, quædam autem sibi.* N. metalla hæc valde de ferre obstant. Caput est aureum, humeri, ac brachia argentea, corpus & femora ærea, genua ferrea, & tandem infimæ partes terree: *Pedum quadam parte erat sibi.* Hoc modo multi mundum fallacem deficere interpretantur. *In hac ima, in se, se habet ratio mundi, cuius principia auro erant.* *hinc Poeta auro non illam atatem descripsit, postquam omnia in deteriora sunt præcipua, siquidem vultus & stabili sub celo sed omnia fluxa sunt.*
 26. Sed ego nec puncto à vero me abhorreo, si autem, si eam eorum esse inbolam, qui ferventissimè Deo servire incipiunt, diximus. Inimicis ob perfectionem caput est aureum, Deum nec venialiter offendere videntur, aliquoties in hebdomada in fonte, & cetera jejunant, in oratione mentali se exercent, quotidie communicant, exemplo bono omnibus præeunt, loca sacra quilibet die frequentant, cunctis se macerant, sensuales concupiscentias flagris domant, verbo est caput aureum; sed paulo post quantum argenteum est vultus auro, tantum deficiunt in sanctitate, ac in spiritu repleantur. In Ecclesiis, & orationibus sunt adeo frequentes, jejunia aliquo die relaxant, offensas leves tanta cura non vitant, illa divina non orbare gratia dicunt, communionem frequentem esse nimis se in sinuare familiaritatem Dei, dicunt, & pauco tempore ad as, ferum migrant, & demum cum non remaneat in eis vestigium Christiani terra sione, & omne seculum citum facient, & pejus bellis vivunt. Hoc se deploravit Richardus: *Opus desiderabile, & dignum consensione quod inchoatur ex auro, & consummat in terra: & ferreo; sic namque describitur pedum pars ferrea, & quadam vultus, & consensibile operarius, qui in multo conversari sua quam suum inchoant ex auro, & tandem consumunt in luto.* Ergo: *Durata, id est, perseverante, & vultus rebus servate secundum. Et sic in pace.*